

Notitie Roekenbeheer Assen 2023/2024

Deze notitie heeft tot doel

- (1) de provincie te informeren over het beheer en de stand van zaken met betrekking tot de nestelende roeken in Assen.
- (2) voor te stellen hoe het beheer komend seizoen ingevuld kan worden.
- (3) te vragen in hoeverre de huidige ontheffing dit voorgenomen beheer dekt.

Ad (1)

Het beheer in 2023/2024 startte in december 2023 met het verwijderen van de nesten en drieborken uit de bomen bij de Beekdalhoeve. Het werd vervolgd op 20 februari met het dagelijks verwijderen van de nestbeginnen in geheel Marsdijk. Dit duurde tot 9 april. Een totaal van 199 nestbeginnen werden verwijderd. Dit aantal is aanzienlijk meer dan het aantal van 109 het jaar ervoor, maar nu hadden we ook te maken met de weggevalen mogelijkheid om in de Beekdalhoeve te nestelen. Hotspots voor nestelende roeken waren Hannie Schaftweg, Beekdalhoeve, Vlinderkleuven en Voorste Bree (respectievelijk 36, 30, 18 en 12 nestbeginnen werden weggehaald).

Tabel 1 geeft een overzicht voor de verschillende wijken van het aantal meldingen over verzamelende of nestbouwende roeken, de klachten en de complimenten gerekend vanaf het begin van 2024.

Tabel 1. Aantallen meldingen over nestelende of verzamelende roeken vanaf 1 januari tm 10 april 2024.

wijk	meldingen	klachten over overlast	complimenten over beheer
Marsdijk	100	6	6
Noorderpark	1	6	
Peelo		2	
Vredeveld	3	1	
Totaal	104	15	6

Vanuit de wijk Noorderpark betrof het mededelingen van bewoners van de Smetanalaan en de Obrechtlaan. In Peelo kwamen klachten vanaf 25 maart vanuit de Ruiterakker.

Begin februari zijn de bewoners via een huis-aan-huis-brief en eind maart via een digitale nieuwsbrief geïnformeerd. Er is ook herhaald contact geweest met de werkgroep "Roekenloos Marsdijk". In januari is er een voorlichtingsbijeenkomst met de boeren van Loon geweest, georganiseerd samen met de provincie. Vanuit Loon zijn er verder in de loop van het nestbouwseizoen geen vragen of klachten geweest.

Parallel aan het beheer in Marsdijk werden roeken verjaagd die zich bij de Beekdalhoeve verzamelden. Dat gebeurde door daartoe aangewezen en geïnstrueerde bewoners, ondersteund door een ingehuurd bedrijf voor de vroege ochtenduren in de laatste twee weken. Verslagen hiervan zijn maandelijks naar de provincie gestuurd.

Op 10 april zijn de locaties van nestelende roeken geïnventariseerd en het aantal nesten bepaald. Tabel 2 geeft een overzicht van de aantallen.

Tabel 2. Het aantal nesten in de diverse wijken van Assen op 11 april 2023 en op 10 april 2024.

nieuw? locatie		aantal nesten 2023	aantal nesten 2024
	Marsdijk	125	0
	Industriegebied		
ja	Koperslagstraat		13
	Wiltonstraat	7	28
ja	Europaweg Noord/Tuinland/Decokay		26
ja	Unive		14
	<i>Totaal excl onbezette nesten</i>	7	81
	Peelo		
ja	to Ruiterakker		1
ja	Eind Esakkerweg: Westelijk: Nabij Ruiterakker 1 om de hoek Esakkerweg		8
ja	Eind Esakkerweg: Westelijk: eind en halverweg naar eind Esakkerweg		13
ja	Eind Esakkerweg: Oostelijk: eind van de weg		21
	<i>Totaal excl onbezette nesten</i>	0	43
	Noorderpark		
	Smetanalaan rode flat	16	22
	Smetanalaan gele flat	11	27
	Smetanalaan blauwe flat		0
ja	Obrechtlaan		17
ja	Europawegkant van rode flat		24
	Smetanalaan 37	1	0
	woowagenkamp/ Europaweg	7	2
	Diepenbroeklaan/Schubertlaan	9	14
	Verdistraat	8	9
	Beethovenplaats	19	23
	<i>Totaal excl onbezette nesten</i>	66	138
	Assen Oost		
	Achter Vijverhof VMBO	3	6
ja	Voor Terra VMBO		4
	Kinderboerderij/ Vredeveldseweg	15	11
	Lisdoddestraat/Brunelstraat	3	5
	Blauwe flat Speenkruidstraat	11	10
	Bocht Bremstraat, achter flat	1	3
	GGZ	22	5
	<i>Totaal excl onbezette nesten</i>	52	38
	TOTAAL Assen	250	300

Het aantal nesten lijkt in 2024 met 20% gegroeid vergeleken met het jaar ervoor. Dat is buitenproportioneel. Een ongestoorde kolonie zoals in de Brink van Yde is in 2024 met 15% gegroeid. Daarmee lijkt het waarschijnlijk dat de groei in Assen niet alleen voortkomt uit reproductie, maar dat roeken uit kolonies buiten Assen zich bij de populatie van Assen hebben gevoegd, net als in 2022.

Marsdijk is op 10 april vrij van nestelende roeken. Roeken nestelen zich vanaf 14 maart echter wel op nieuwe locaties elders in de stad en met name in het industrieterrein in de buurt van de Europaweg Noord. De bijlage, figuur 1, geeft de detailsituatie weer voor de locaties nabij de Europaweg Noord. Voor een groot aantal levert de locatie geen overlast voor bewoners. In een aantal nieuwe locaties leveren de nestelende roeken dat wel: nabij de Esakkerweg/ Ruiterakker (bijlage figuur 2) en bij de Koperslagstraat (bijlage figuur 3).

Verder kwamen al een aantal jaar klachten van de Smetanalaan. Dat is niet minder nu het aantal nestelende roeken sterk is toegenomen en aan de noordzijde van de rode flat zich ook roeken hebben gevestigd. Nabij is er sinds 4 maart een nieuwe vestiging aan de Obrechtlaan. Ook hier komen nu klachten vandaan. De keuze hier kan het gevolg zijn van illegale verstooracties aan de Smetanalaan. Hiervan was al in 2023 sprake. Bewoners spreken ook in 2024 over illegale verstoringen (vuurwerk). Als vervolgens na 14 maart roeken van Marsdijk een nestelplaats zoeken en dan de buurt van de Europaweg Noord kiezen, kunnen ze zich ook gaan aansluiten bij de dan aanwezige locaties aan de Smetanalaan en die van de Obrechtlaan. Nestelende roeken lokken immers andere roeken aan.

Bij de Schubertlaan staan essen met 10 nesten direct tegen een tuin aan. Daar wordt ernstige overlast ervaren, die verminderd zou worden als de roeken zich zouden voegen bij de roeken in de essen aan de Diepenbroeklaan. Bij de Verdijkstraat wordt ook overlast gemeld van bewoners van de flat. De overlast zou ook verminderd kunnen worden als de roeken in de bomen direct bij de ingang zich zouden voegen bij de ook in gebruik zijnde bomen op de hoek met de Vivaldilaan.

De situatie op 10 april is de standaard voor de metingen, omdat dan het bladerdek nog doorzichtig genoeg is om de nesten goed te tellen. In eiken komen de bladeren echter traag, waardoor in een aantal gevallen ook op 25 april is geteld.

Situatie na 10 april

Na 10 april staan de roeken niet stil, zo bleek ook op 25 april. Op die dag zijn er op de Beekdalhoeve en een drietal nieuwe locaties opnieuw geteld. Bij de Beekdalhoeve is er dan een cluster van 11 nesten, die na 10 april zijn gebouwd. Verwijderen van de nesten in aanbouw was niet mogelijk, omdat de ontheffing tot 10 april geldt. Het betreft waarschijnlijk jonge roeken, die zo laat beginnen met broeden, dat het broedsucces nihil zal zijn. Dat zal voor de jaren erna demotiveren de locatie te blijven kiezen, zeker als elders wel succesvol wordt gebroed.

Drie nieuwe locaties zijn opnieuw geobserveerd op 25 april: de Decokay, Unive en de Esakkerweg/ Ruiterakker in Peelo. Het viel daarbij op dat er nauwelijks roekenactiviteit meer was bij de Esakkerweg/ Ruiterakker. Dat werd ook bevestigd door de bewoner, die eerder geklaagd had. Naar schatting 3 paren zijn er op het nest overgebleven (het aantal nesten is ook van 43 naar 26 gedaald). De bewoner bevestigde dat er steenmarters zijn; deze kunnen oorzaak van het verlies ter plekke geweest zijn. Mogelijk zijn een aantal verhuisd naar de Buitenes. Hier blijken op 25 april 4 nesten.

Ook bij Decokay is het aantal nesten gedaald ten opzichte van 10 april (van 26 naar 22), maar hier is volop roekenactiviteit (bedelende vrouwtjes en piepende jongen). Dat was ook bij Unive, waar met 15 nesten een extra nest blijkt te zijn bijgebouwd.

De roeken op de nieuwe locaties komen zeer waarschijnlijk uit Marsdijk. Argumenten hiervoor zijn de nestbouw: in Peelo bouwen de roeken met de combinatie van els en eik, wat niet zo vaak voorkomt, maar ook het geval was bij de Beekdalhoeve. Bovendien bleken op 25 april de roeken van de Europalaan bij de rode flat van de Smetanalaan, bij de Unive en bij de Decokay

in 70 tot 80% van de vluchten naar en van de richting te gaan van de foerageervelden ten Noorden en Noordoosten van Marsdijk. Een arriverende roek voerde vervolgens het vrouwtje en de jongen. Een tiental roeken zijn toen ook gezien bij een akkerveld dat bewerkt werd ten westen van Loon, aan de Vrieserweg. Deze velden werden voorheen door de Marsdijkse roeken bezocht.

Overwegingen

De vestiging van Marsdijkse roeken op een kleine 2 km westelijk van de Beekdalhoeve, terwijl de foeragevelden noordelijk tot noordoostelijk van de Beekdalhoeve te vinden zijn, is buiten verwachting. Iets dergelijks is niet eerder ervaren. De alternatieve locatie met nesten (ook medio maart van extra nesten voorzien) is niet gekozen. De drempel om in het buitengebied te nestelen is dit seizoen te hoog gebleken. De inprenting om in bebouwd gebied te nestelen lijkt voorsnog te sterk. De keuze van het industriegebied om te nestelen is op zich acceptabel, maar de nieuwe generatie zal dan nog steeds ingeprent blijven op nestelen in de bebouwde kom. Achteraf is vernomen dat roeken zich in december 2023 en januari 2024 in grote groepen bij het kruispunt nabij de Unive verzamelden. Deze verzamelingen zijn dan waarschijnlijk van roeken afkomstig van Marsdijk tesamen met die van de Smetanalaan en kunnen resultaat zijn geweest van het verjagen bij de Beekdalhoeve. Winterverzamelingen in januari zijn een voorbode voor de nestellocatie.

Het beheerplan noemt in verband met de overlast beperking in Marsdijk en bescherming van roeken de volgende parameters voor succes en voortzetting van de strategie:

(1) het aantal nestellocaties in de wijk daalt ten opzichte van het jaar ervoor.
Dit is in belangrijke mate gelukt.

(2) het aantal weggehaalde nestbeginsels daalt ten opzichte van het jaar ervoor.
Dit is niet het geval gebleken: In 2023 zijn 109 nestbeginnen verwijderd; in 2024 199 nestbeginnen. Echter in 2024 is voor het eerst ook geen mogelijkheid om in de Beekdalhoeve te nestelen. De oorspronkelijke Beekdalhoeve- roeken zoeken dan ook een nestelplek. Voor volgend jaar is het wel de verwachting dat het aantal weggehaalde nesten in Marsdijk afgenomen zal zijn.

(3) het totaal aantal nesten verandert niet of neemt toe ten opzichte van het jaar 2021;
Dit is ruimschoots het geval. In 2021 waren er 95 nesten in Marsdijk en 203 nesten in de hele stad. In 2023 zijn er 125 bij de Beekdalhoeve en geen nest elders in Marsdijk. In totaal zijn er in 2023 250 roekennesten in Assen. In 2024 zijn er 300 nesten in geheel Assen, waarvan 120 op locaties langs de Europaweg Noord.

(4) in het eerste jaar van de aanpak (2023) zijn minstens 10 nesten bezet/ gebouwd in de alternatieve nestellocatie.
Dit is niet gelukt.

Conclusie

Het beheer heeft niet tot ondermijning van de roekenpopulatie geleid. De overlast is in Marsdijk zeer sterk verminderd. Roeken hebben zich niet in het buitengebied, maar vooral in het industrieterrein ten ZW en W van Marsdijk gevestigd. Ten dele is de overlast verplaatst naar nieuwe locaties in genoemde richting, met name naar de Esakkerweg/ Ruitrakker en de Koperslagstraat. Ook bestaande locaties in Noorderpark zoals de Smetanalaan zijn waarschijnlijk versterkt met roeken uit Marsdijk. De belangrijkste parameters voor succes zoals genoemd in het beheerplan zijn behaald.

Ad (2)

Gelet op het behalen van de belangrijkste doelen van het beheer en het resultaat dat het grootste deel van de roeken locaties hebben gekozen waarbij geen overlast voor bewoners zal ontstaan, wordt voorgesteld om het beheer in het seizoen van 2024/2025 voort te zetten.

Daarbij zal het nieuw zijn om het beheer niet alleen op Marsdijk te richten, maar ook op de overlastlocaties in Peelo en Noorderpark.

Concreet zou dat inhouden:

Passend binnen het beheerplan en de ontheffingsvoorwaarden:

- in de winter nog aanwezige nesten en drieborken te verwijderen bij de Beekdalhoeve en in de periode tussen half februari en 10 april te voorkomen dat er in Marsdijk genesteld wordt, zoals ook dit jaar gedaan is. De inspanningen hier zullen sterk verminderd zijn.
- het verjagen door bewoners bij de Beekdalhoeve voort te laten zetten, eventueel ondersteund door het ook in 2024 ingezette verjaagbedrijf.
- te gedogen dat de roeken zich vestigen langs de Europaweg Noord en Diepenbroekweg op de locaties als aangegeven in figuur 4 en 5 van de bijlage.
- in het Noorderpark geen ingreep te doen bij de Beethovenplaats, omdat daar geen klachten vandaan komen.
- in Assen Oost geen ingrepen te doen.

Passend in het beheerplan, maar onzeker of de ontheffing dit dekt:

- in de winter nesten en drieborken te verwijderen langs de Esakkers vanaf de Ruiterakker en bij de Buitenes, bij de Smetanalaan, Obrechtlaan, Verdilaan (direct naast de flat) en Schubertlaan (direct naast het woonhuis) en bij de Koperslagstraat (direct naast het woonhuis) en eventuele andere nieuwe locaties vlakbij woonhuizen.
- in de periode tussen half februari en 10 april te voorkomen dat er op deze locaties genesteld wordt, door nestbeginnen weg te nemen.

Ad (3)

Gelet op de ontheffing van de provincie met kenmerk 202202692-01024205 kunnen nestbeginnen worden verwijderd op nieuwe ongewenste nestellocaties. Dat kan in de gehele gemeente. We hebben echter in ons voornemen ook te maken met de al langer bekende locaties aan de Smetanalaan, Schubertlaan en Verdilaan. Op deze locaties richt zich de vraag.

Voor de Noorderparkwijk was al het plan om afhankelijk van de resultaten van het beheer in Marsdijk ook hier beheer te gaan toepassen, omdat ook hier meerdere jaren overlast gemeld wordt (zie beheerplan).

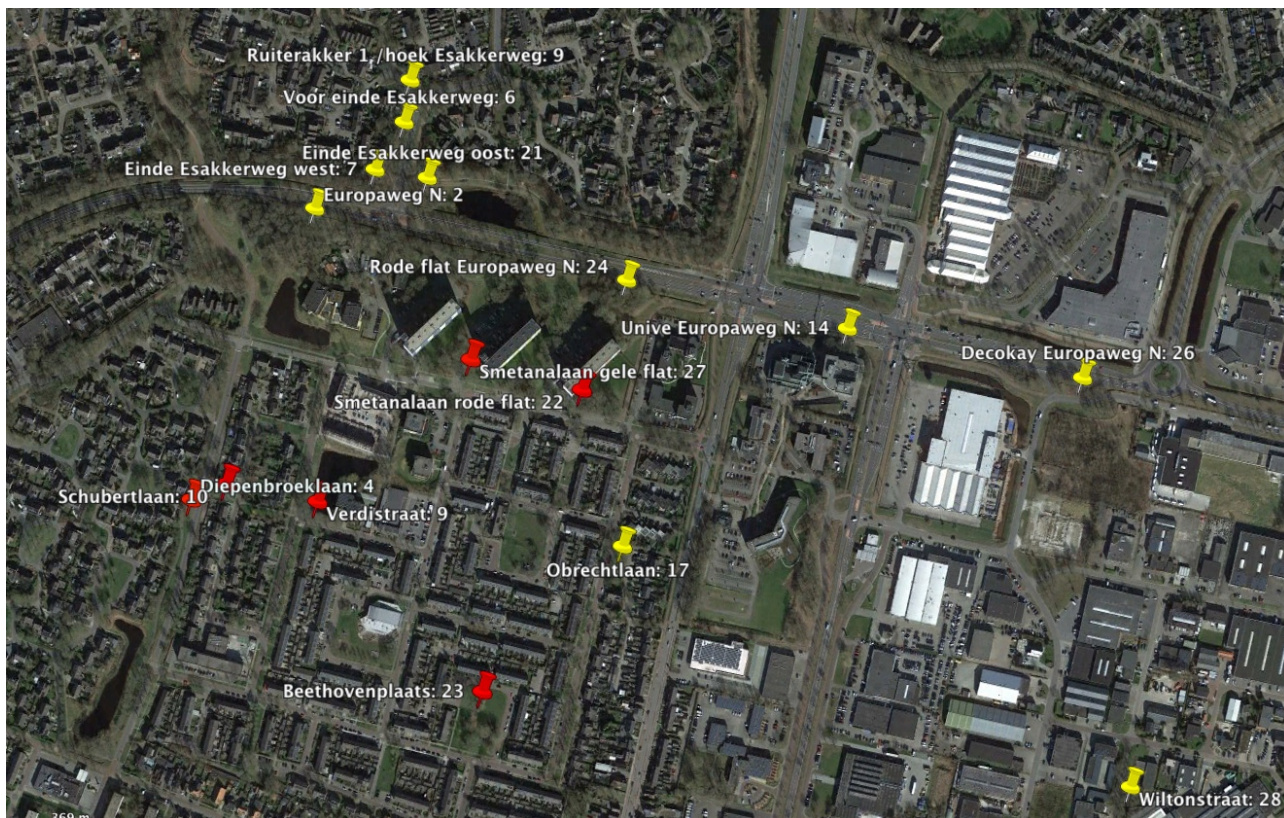
Bij de Smetanalaan is het nu echter waarschijnlijk dat de Marsdijkse roeken zich bij de hier bestaande kolonie hebben gevoegd. Dat is op grond van de nestbouw en aantalsontwikkeling. Daarom en omdat een relocatie naar de gedoogzones aan de Europaweg Noord geen zin heeft, als er aan de Smetanalaan nog een kolonie aanwezig blijft (analoog aan de ontwikkeling rondom de Beekdalhoeve), wordt voorgesteld aan de Smetanalaan te gaan voorkomen dat roeken zich nestelen.

Voor de Schubertlaan en de Verdilaan gaat het naar schatting niet om extra roeken vanuit Marsdijk. Voor de Schubertlaan, omdat het een andere nestbouwstijl betreft. Voor de Verdilaan omdat getalsmatig er nauwelijks aanwas heeft plaatsgevonden. Overlast is zeer lokaal. Daarom dat hier ervoor gekozen wordt om de roeken een klein eindje verder te laten nestelen.

Feitelijk komt het er dan op neer dat het beheer in de wijk Noorderpark tegelijkertijd met het Marsdijkbeheer wordt uitgevoerd.

De vraag is dan ook of het additionele beheer in de Noorderparkwijk, die qua aard en intentie identiek zal zijn aan wat beschreven is in het beheerplan, mogelijk is binnen de huidige ontheffing. Zo nee, is het de vraag welke informatie er extra nodig is om ook voor het voorziene beheer in de wijk Noorderpark een ontheffing te krijgen.

BIJLAGE

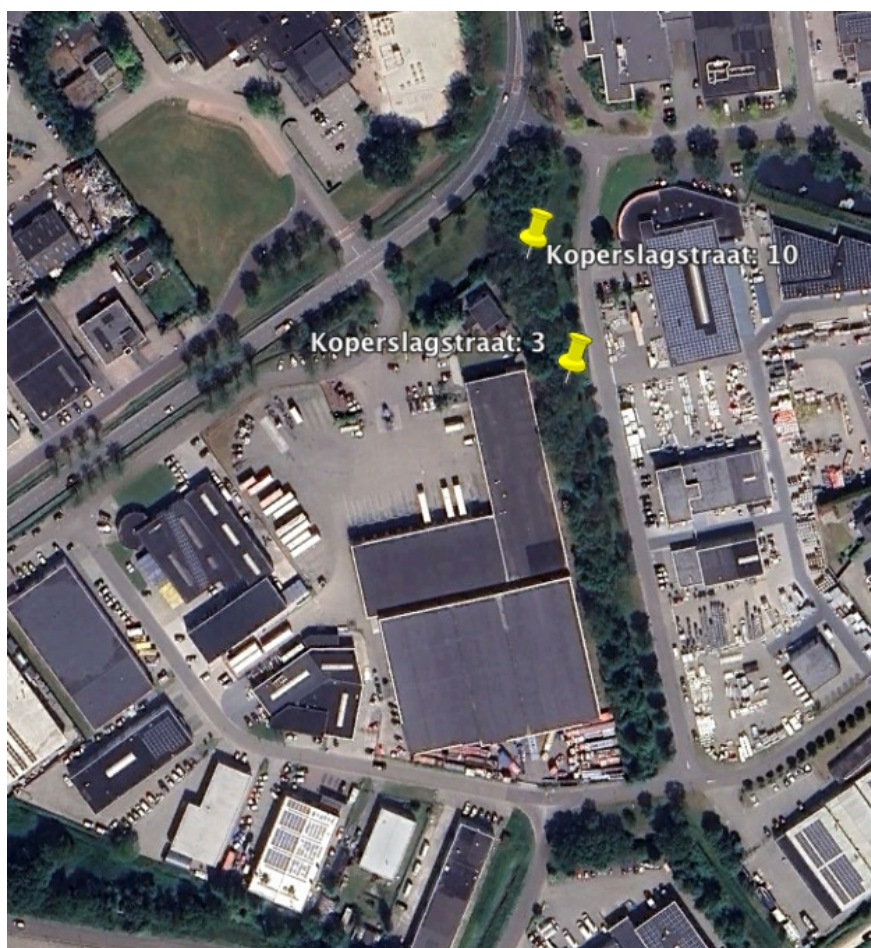

Figuur 1. Overzicht locaties van roekennesten 10 april 2024 nabij de Europaweg Noord (cijfer= aantal nesten). Rood zijn locaties bekend voor 2024; geel zijn nieuwe locaties.

In de volgende figuren worden twee locaties meer gedetailleerd weergegeven: de situatie nabij de Ruiterakker en Esakkerweg en de Koperslagstraat.

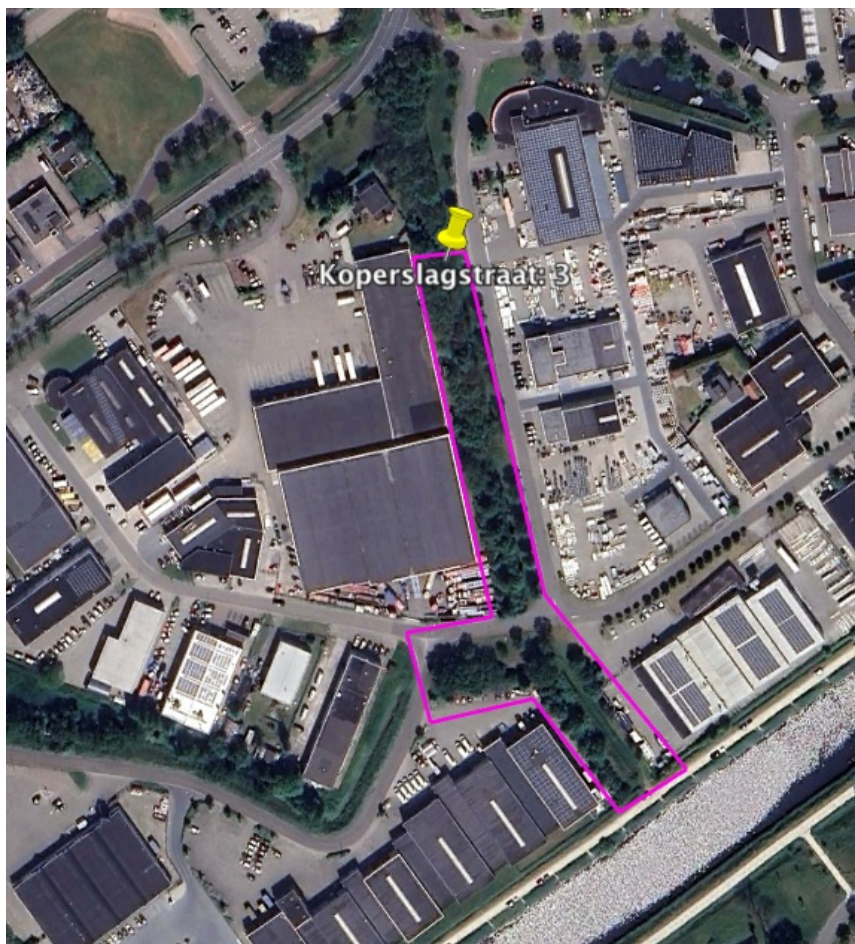
Figuur 2. Locaties van en aantal roekennesten nabij de Ruiterakker en Esakkerweg, 10 april 2024.

Figuur 3. Locaties van en aantal roekennesten aan de Koperslagstraat, 10 april 2024.

Figuur 4. Voorgestelde gedooglocaties nabij Europaweg Noord vanaf 2024/2025 inclusief locaties van nesten zoals geobserveerd 10 april in 2024.

Figuur 5. Voorgestelde gedooglocaties aan de Koperslagweg vanaf 2024/2025 inclusief een locatie van nesten zoals geobserveerd 10 april in 2024.